

Sygn. akt III AUa 1364/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Krzysztof Szewczak SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: p. o. protokolanta sądowego Joanna Kozak	

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2017 r. w Lublinie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 14 października 2016 r. sygn. akt VIII U 1103/14

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Krzysztof Szewczak Elżbieta Gawda Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 1364/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił decyzję pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. i przyznał J. S. prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2014 r. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do świadczenia w przepisanych terminie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

J. S. ur. dnia (...), złożyła w dniu 8 kwietnia 2014 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Ł. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Do wniosku dołączyła świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, z którego wynika, iż w okresie od dnia 3 lipca 1978 roku do dnia 30 czerwca 2000 roku była zatrudniona w (...) SA (następnie (...) sp. z o.o.), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach brygadzysty manipulanta, brygadzysty produkcji, kontrolera procesów klejenia, księgowej oraz samodzielnej księgowej w okresach od 15 czerwca 1979 roku do 3 czerwca 1981 roku, od

1 kwietnia 1982 roku do 30 kwietnia 1985 roku, od 16 września 1987 roku do 29 lutego 1988 roku, od 1 marca 1991 roku do 8 marca 1991 roku, od 15 kwietnia 1991 roku do 5 września 1991 roku, od 16 września 1991 roku do 4 grudnia 1991 roku, od 13 grudnia 1991 roku do 30 marca 1992 roku, od 1 kwietnia 1992 roku do 7 marca 1993 roku, od 13 marca 1993 roku do 18 marca 1993 roku, od 24 marca 1993 roku do 31 grudnia 1993 roku, od 7 stycznia 1994 roku do 28 lutego 1994 roku, od 5 marca 1994 roku do 30 czerwca 2000 roku.

J. S. w dniu 3 lipca 1978 roku zawarła z (...) Zakładami (...) w Ł. umowę o pracę. Została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku stażysty na wstępnym stażu pracy trwającym 3 miesiące, a następnie na stanowisku obuwnika montażysty.

Podczas odbywania stażu wnioskodawczyni zostały powierzone obowiązki brygadzysty, w ramach których nadzorowała stanowisko produkcji podeszew. Praca ta polegała na pilnowaniu surowca do zalania formy na podeszwy. Następnie skarżąca nadzorowała stanowiska, na których lakierowano podeszwy.

Od dnia 15 czerwca 1979 roku J. S. została przeniesiona na stanowisko brygadzysty manipulanta, w praktyce lakiernika. Do jej obowiązków należało lakierowanie podeszew obuwia. Praca polegała na tym, że wnioskodawczyni zawieszala podeszwy na drucie, po czym ręcznie zanurzała je w pojemniku z lakierem, a następnie odkładała na suszarkę do wyschnięcia. Lakier, w którym zanurzany był produkt zawierał rozpuszczalniki do surowców poliuretanowych. Skarżąca nie była odpowiedzialna za przygotowywanie klejów, tylko lakierów, które sama musiała wymieszać z innymi substancjami. Taka potrzeba uzależniona była od rodzaju podeszwy oraz od koloru, na jaki miała być polakierowana i czasami wnioskodawczyni mieszała lakier 2-3 razy dziennie. Powyższa praca wykonywana była w systemie czterozmianowym na hali, gdzie znajdowały się również inne stanowiska pracy związane z produkcją obuwia. Pracownicy narażeni byli na hałas oraz działanie oparów z klejów i lakierów. W związku z wykonywaniem funkcji brygadzysty skarżąca była odpowiedzialna za nadzorowanie pracy lakierników.

Od dnia 4 czerwca 1981 roku wnioskodawczyni zostały powierzone obowiązki obuwnika montażysty. Wówczas nie wykonywała prac związanych z nadzorem, a zajmowała się jedynie lakierowaniem podeszew.

W okresie od dnia 14 maja 1985 roku do dnia 19 września 1985 roku wnioskodawczyni przebywała na urlopie macierzyńskim a po jego zakończeniu, w dniu 20 września 1985 roku, powróciła na poprzednie stanowisko, gdzie pracowała do dnia 14 października 1985 roku.

W dniu 15 października 1985 roku wnioskodawczyni zawarła z zakładem pracy, tj. (...) Zakładami (...) w Ł. umowę o pracę nakładczą. W jej ramach świadczyła pracę w domu, polegającą na ręcznym szyciu butów.

Od dnia 16 września 1987 roku J. S. ponownie powierzono obowiązki obuwnika montażysty. W ramach wykonywanych czynności wnioskodawczyni sprawowała nadzór nad stanowiskami przygotowania i klejenia podeszew butów. Nadzór obejmował stanowiska obuwników-montażystów oraz magazynierów, którzy przygotowywali klej, tj. odpowiadali za jego skład oraz temperaturę. Skarżąca każdego dnia kontrolowała łącznie 21 stanowisk, gdzie sprawdzała jakość produktu, odrzucając nieprawidłowe wyroby. Była wówczas narażona na działanie oparów substancji wykorzystywanych przy produkcji obuwia.

Od dnia 1 marca 1988 roku do dnia 5 kwietnia 1988 roku skarżąca pracowała

w laboratorium jako kontroler chemicznych procesów klejenia, gdzie sprawdzała jakość używanego w produkcji obuwia kleju. Te czynności wykonywała na wydziale produkcji.

W okresie od dnia 6 kwietnia 1988 roku do dnia 18 listopada 1990 roku skarżąca przebywała na urlopie wychowawczym, zaś od dnia 19 listopada 1990 roku zawarła z zakładem pracy kolejną umowę o pracę nakładczą.

Od dnia 1 marca 1991 roku J. S. ponownie została przyjęta do pracy na stanowisku kontrolera procesu klejenia.

Od dnia 1 kwietnia 1992 roku do dnia 30 czerwca 2000 roku J. S. została przeniesiona na stanowisko księgowej. Do jej obowiązków należało wpisywanie danych do komputera z dokumentów przynoszonych przez pracowników magazynów oraz pracowników księgowości. Dane były wprowadzane za pomocą programu komputerowego z dokumentów dostarczonych w formie papierowej. Wnioskodawczyni nie była zobowiązana do sporządzania pism, raportów, analiz, czy opracowywania dokumentów. Praca wykonywana była w osobnym pokoju, wyłącznie z użyciem komputera oraz monitorów ekranowych, które powodowały znaczne obciążenie wzroku.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumentację zgromadzoną przed organem rentowym i przed Sądem, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz świadków.

Sąd Okręgowy obdarzył wiarą zeznania wnioskodawczyni oraz świadków T. D., M. G., M. H., A. T. oraz E. S.. Wszyscy świadkowie pracowali w Zakładach (...) w okresie zatrudnienia w nim wnioskodawczyni. Tym samym mogli potwierdzić czynności, jakie wykonywała skarżąca. Ich stały i powtarzający się charakter utrwalił się w pamięci świadków na tyle, iż mimo upływu czasu przedstawili je w pełni rzetelnie i spójnie.

W celu ustalenia, czy praca na stanowisku księgowej była wykonywana w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. W ocenie Sądu opinia została sporządzona w sposób rzetelny i wiarygodny, a wnioski w niej zawarte są logiczne i przekonujące. Biegły uznał, iż pracę wnioskodawczyni na stanowisku księgowej w Zakładach (...) należy uznać za wykonywaną w warunkach szczególnych. Organ rentowy w piśmie procesowym oświadczył, iż nie zgłasza zastrzeżeń do opinii (k. 127).

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie, przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887, ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43). Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cyt. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym jest, że wnioskodawczyni ukończyła wymagany wiek 55 lat, legitymuje się co najmniej 20-letnim łącznym stażem pracy, a także nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Warunkiem, którego nie spełniła, według organu rentowego, było nieudowodnienie co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Rozpatrując niniejszą sprawę Sąd Okręgowy wskazał, że fakt, iż pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach może być dowodzony w postępowaniu sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych min. za pomocą zeznań świadków. Brak w świadectwie pracy informacji o tym, czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach, bądź niewłaściwe sporządzenie świadectwa wykonywania pracy w takich warunkach nie jest bowiem wiążące dla Sądu i nie może powodować negatywnych konsekwencji dla pracownika w sytuacji, gdy innymi sposobami wykaże, że faktycznie świadczył pracę w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom świadków, opinii biegłego, jak i dokumentacji osobowej. Oznacza to, iż uznał za udowodnione, że J. S. pracowała w warunkach szczególnych podczas zatrudnienia w Zakładach (...) w następujących okresach:

- od dnia 3 lipca 1978 roku do dnia 14 października 1985 roku, wykonując prace przy przygotowywaniu klejów toksycznych i innych środków chemicznych do produkcji wyrobów przemysłu skórzanego oraz prace przy produkcji spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych wymienione w załączniku - wykazie A, Dziale VII „W przemyśle lekkim”, poz. 12 i 13. Prace te są również wymienione w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG z 1987 r., nr 4, poz. 7), w wykazie A, dziale VII, poz. 12 i poz. 13 pkt 1. Ponadto wnioskodawczyni wykonywała wówczas kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, określone w wykazie A, Dziale XIV „Prace różne”, poz. 24 wskazanego rozporządzenia, a także w wykazie A, Dziale XIV, poz. 24 pkt 1 wskazanego załącznika nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego – 7 lat, 3 miesiące i 12 dni;

- od dnia 16 września 1987 roku do dnia 5 kwietnia 1988 roku oraz od dnia 1 marca 1991 roku do dnia 31 marca 1992 roku, wykonując prace polegające na międzyoperacyjnej kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorczo inżyniersko-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, tj. prace wymienione w wykazie A, Dziale XIV, poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a także w wykazie A, Dziale XIV, poz. 24 pkt 1 wskazanego załącznika nr 1 do cyt. zarządzenia – 1 rok, 7 miesięcy i 21 dni;

- od dnia 1 kwietnia 1992 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, wykonując prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia - w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, wymienione w wykazie A, Dziale XIV „Prace różne”, poz. 5 cyt. rozporządzenia. Prace te są również wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 5 pkt 5 załącznika nr 1 do cyt. zarządzenia – 6 lat i 9 miesięcy.

Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, łączny staż pracy J. S. w warunkach szczególnych został ustalony na 15 lat 8 miesięcy i 3 dni.

Jednocześnie Sąd Okręgowy wskazał, iż okres urlopu macierzyńskiego od dnia 14 maja 1985 roku do dnia 19 września 1985 roku został uwzględniony do pracy w warunkach szczególnych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, które Sąd Okręgowy podzielił, jeśli kobieta po skorzystaniu z uprawnień związanych z urodzeniem dziecka wraca do pracy na stanowisko zaliczane do pracy w szczególnych warunkach, powinna mieć uwzględnione do okresu zatrudnienia w tych warunkach okresy pobierania zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego związane z ciążą i macierzyństwem (wyrok SN z 7 października 2014 r., I UK 51/14, LEX nr 1621325). Tym samym okres urlopu wypoczynkowego i urlopu macierzyńskiego należy

uwzględnić przy ustalaniu stażu pracy w warunkach szczególnych (wyrok Sn z 5 listopada 2012 r., II UK 82/12, LEX nr 1380805).

Sąd Okręgowy nie uwzględnił do zatrudnienia w warunkach szczególnych okresów wykonywania pracy nakładczej od dnia 15 października 1985 roku do dnia 15 września 1987 roku oraz od dnia 19 listopada 1990 roku do dnia 28 lutego 1991 roku. Ponadto nie uwzględnił okresu pozostawania na urlopie wychowawczym od dnia 6 kwietnia 1988 roku do dnia 18 listopada 1990 roku. Przy czym niewykonywanie pracy z powodu urlopu wychowawczego nie można utożsamiać z niewykonywaniem pracy z powodu urlopu macierzyńskiego. Drugi przypadek dotyczy bowiem okresów niewykonywania pracy z powodu niezdolności do pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa (wyrok SN z 23 kwietnia 2013 r., I UK 56/12, LEX nr 1324260).

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawczyni spełniła wszystkie warunki do przyznania jej prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490; ze zm.).

Ponadto na podstawie art. 118 ust. 1a cyt. ustawy Sąd Okręgowy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie wnioskodawcy prawa do świadczenia rentowego w przepisany terminie, bowiem istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności zostały wykazane w toku niniejszego postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany organ rentowy zaskarżając wyrok w punkcie I i II i zarzucając:

- 1) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 pkt 1 i art. 32 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 3 cyt. rozporządzenia poprzez ustalenie prawa do emerytury osobie, niespełniającej przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych;
- 2) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych przez okres wynoszący ponad 15 lat.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący zakwestionował uznanie za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w zakładach (...) od 1 kwietnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku księgowej i samodzielnej księgowej. Wnioskodawczyni zajmowała się wówczas obsługą komputera, wykonując niewątpliwie prace uciążliwą ale niebędącą pracą w warunkach szczególnych. W ocenie pozwanego Sąd Okręgowy zbędnie przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu bhp albowiem praca w księgowości nie jest pracą przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Wyłączenie tego okresu powoduje, że wnioskodawczyni nie udowodniła 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z tych względów pozwany uznawał apelację za uzasadnioną.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego jest w pełni uzasadniona. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny ale z poczynionych ustaleń wywiódł nietrafne wnioski, przez co dopuścił się naruszenia prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny akceptuje w pełni ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego co do pracy wnioskodawczyni w warunkach szczególnych w okresach poprzedzających podjęcie pracy w charakterze księgowej i samodzielnej księgowej. Jest to okres wynoszący 8 lat 11 miesięcy i 3 dni. Wykonywane przez skarżącą prace przy przygotowywaniu klejów toksycznych i innych środków chemicznych do produkcji wyrobów przemysłu skórzanego oraz prace przy produkcji spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych są wymienione w wykazie A dziale VII poz. 12 i 13, zaś prace polegające na międzyoperacyjnej kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżyniersko-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie są wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 24, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia.

Zgodzić się jednak należy z pozwanym, że praca biurowa na stanowisku księgowej i samodzielnej księgowej, przy użyciu komputera, nie jest pracą w warunkach szczególnych.

W wykazie A dziale XIV poz. 5 wymienione są prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia - w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Wymieniając prace w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych prawodawca kładzie nacisk na to aby były to prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia. Obie przesłanki tj. szczególne obciążenie wzroku i precyzyjne widzenie muszą być spełnione łącznie. W ocenie Sądu Apelacyjnego wprowadzanie danych liczbowych (księgowych) do komputera nie stanowi pracy wymienionej w rozporządzeniu. Komputer, zarówno w okresie wykonywania przez skarżącą pracy jak i czasach dzisiejszych, stanowi zwykle narzędzie pracy. Praca biurowa wiążąca się z obsługą elektronicznego monitora ekranowego niewątpliwie obciąża wzrok ale nie wymaga precyzyjnego widzenia. Wystarcza „zwykłe” widzenie, co najwyżej i w razie potrzeby skorygowane soczewkami.

W jednym z wyroków Sąd Najwyższy wymienił przykładowo stanowiska, które wymagają nieustannego wpatrywania się w monitor, wyszukiwania drobnych elementów, punktów, szczegółów w obrazie monitora, jak np. w kartografii, w wieży kontroli lotów, czy monitoringu obiektów, ulic itp. Tego typu prace nie tylko szczególnie obciążają wzrok ale wymagają precyzyjnego widzenia. Praca w wieży kontroli lotów, czy monitoringu obiektów i ulic wymaga nieustannej obserwacji i precyzyjnego widzenia, gdyż obraz na monitorze nie jest wytwarzany przez osobę, która monitor ten obsługuje. Tymczasem praca biurowa polega na tworzeniu obrazu przez osobę obsługującą monitor i tylko od niej a nie od czynników zewnętrznych, na które nie ma wpływu, zależne są zmiany obrazu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2013 r. II UK 236/12 LEX nr 1318205). Dlatego precyzyjne widzenie nie jest konieczne.

Ponadto skarżąca wprowadzała dane z dokumentów sporządzanych w formie papierowej a zatem nie pracowała bezustannie z monitorem. Praca polegająca na wykonywaniu także innych czynności, które nie obciążały narządu wzroku i nie wymagały precyzyjnego widzenia nie jest zatem wykonywana w warunkach szczególnych. Co do zasady praca z użyciem komputera nie jest uznawana za zatrudnienie w szczególnych warunkach dla celów emerytalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2012 r., I UK 118/11, dotychczas niepublikowany).

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenie przez Sąd Okręgowy faktów związanych z wykonywaniem pracy w księgowości i ocena charakteru pracy wnioskodawczyni nie wymagała dopuszczania dowodu z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opinia wywołana przez Sąd Okręgowy jest nieprzydatna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Stosownie do treści art. 278 § 1 k.p.c. sąd zasięga opinii biegłych w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. W sprawie niniejszej wiadomości specjalne nie były potrzebne. Analiza czynności wykonywanych przez skarżącą oraz prac wymienionych w wykazie A dziale XIV poz. 5 prowadzi do prostego wniosku, że praca J. S. polegająca na obsłudze elektronicznego monitora ekranowego przy jednoczesnym posługiwaniu się dokumentacją sporządzona w formie papierowej nie była pracą szczególnie obciążającą narząd wzroku i wymagającą precyzyjnego widzenia. Brak jest zatem podstaw do zaliczenia okresu pracy na stanowisku księgowej i samodzielnej księgowej od 1 kwietnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. do kategorii prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy wydał wyrok z naruszeniem prawa materialnego tj. art. 184 ust. 1 ust. 1 cyt. ustawy oraz § 1 ust. 1 § 4 ust. 1 pkt 3 cyt. rozporządzenia. Zgodnie z § 1 ust. 1 przepisy cyt. rozporządzenia stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Skoro wnioskodawczyni nie wykonywała w spornym okresie pracy wymienionej w wykazie A to okres ten nie podlega uwzględnieniu do prac w warunkach szczególnych. Bez uwzględnienia okresu pracy na stanowisku księgowej skarżąca nie legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.